

НАПРЯМ 5. МЕНЕДЖМЕНТ

Вонс Ігор Васильович

аспірант,

Західноукраїнський національний університет

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-484-2-28>

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІЗАЦІЙ НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Система управління інвестиційною діяльністю організацій на засадах сталого розвитку є цілісністю, яка складається із таких взаємопов'язаних елементів (підсистем):

- керуюча підсистема, яка виконує функції щодо управління й регулювання інвестиційної діяльності організацій на засадах сталого розвитку, і включає суб'єктів такого управління (держава (органи державної влади й органи місцевого самоврядування), керівництво організацій, вітчизняні й зарубіжні інвестори, фізичні особи, громадськість);

- керована підсистема, яка охоплює діяльність різних типів організацій, кожна з яких має своє завдання і функціональне навантаження, й інвестиційна діяльність яких є об'єктом управління;

- технологічна підсистема (механізми, методи й інструменти управління інвестиційною діяльністю організацій, форми підтримки інвестиційних програм і проєктів та ін.).

Головним суб'єктом у керуючій підсистемі щодо управління й регулювання інвестиційної діяльності організацій на засадах сталого розвитку, є держава. Вона здійснює не тільки інвестиційну, а й «інші види політик (сталого розвитку для узгодження економічного, соціального й екологічного напрямів діяльності різних суб'єктів управління і регулювання; фінансово-бюджетну – для утворення справедливого податкового середовища; регіональну – для стимулювання розвитку регіонів і створення належних умов

життєдіяльності населення; щодо регулювання підприємництва – для створення сприятливого бізнес-середовища, стимулювання зростання бізнесу, технологічного розвитку виробництв). Таким чином, інвестиційна діяльність і її активізація має бути результатом здійснення не тільки інвестиційної політики на різних рівнях, а й напрямом реалізації інших політик, зокрема, політики сталого розвитку» [1].

Управління інвестиційною діяльністю організацій передбачає як пряме управління державними інвестиціями, так і регулювання умов здійснення інвестиційної діяльності (табл. 1).

Таблиця 1

**Структура й зміст управління
інвестиційною діяльністю організацій**

Управління інвестиційною діяльністю організацій охоплює:	
Пряме управління державними інвестиціями здійснюється органами державної влади та органами влади Автономної Республіки Крим та включає планування, визначення умов і виконання конкретних дій по інвестуванню бюджетних і позабюджетних коштів.	Регулювання умов здійснення інвестиційної діяльності здійснюється шляхом: подання фінансової допомоги у вигляді дотацій, субсидій, субвенцій, бюджетних позик на розвиток окремих регіонів, галузей, виробництв; заходів щодо розвитку та захисту економічної конкуренції; роздержавлення і приватизації власності; визначення умов користування землею, водою та іншими природними ресурсами; політики ціноутворення; проведення державної експертизи інвестиційних проєктів; інших заходів

Джерело: сформовано на основі джерела [2]

Державне регулювання є елементом державного управління.

У контексті питання сталості управління інвестиційною діяльністю організацій акцентуємо увагу на статті 11 чинного закону [2], де зазначено, що «державне регулювання інвестиційної діяльності здійснюється з метою реалізації економічної, науково-технічної і соціальної політики виходячи з цілей та показників економічного і соціального розвитку України, державних та

регіональних програм розвитку економіки, державного і місцевих бюджетів, зокрема передбачених у них обсягів фінансування інвестиційної діяльності» [2].

Як бачимо, до мети державного регулювання інвестиційної діяльності не віднесено реалізацію екологічної політики, яка є невід'ємним елементом забезпечення сталого розвитку нашої держави, її регіонів, територіальних громад і організацій, а також показники екологічного розвитку держави (приміром, зменшити негативний вплив забруднюючих речовин, у т.ч. на довкілля міст, зокрема шляхом використання інноваційних технологій (завдання 5 цілі 11 сталого розвитку)). Тому, виклад статті 11 документу [2] вимагає уточнення наступним чином: «державне регулювання інвестиційної діяльності здійснюється з метою реалізації економічної, науково-технічної, соціальної і екологічної політики виходячи з цілей та показників еколого-економічного і соціального розвитку України, державних та регіональних програм розвитку економіки, можливостей державного і місцевих бюджетів, зокрема передбачених у них обсягів фінансування інвестиційної діяльності».

Окремо акцентуємо на тому, що:

- «у різних регіонах країни повномасштабна війна по-різному вплинула на роботу бізнесу. Загалом в Україні близько 50% бізнесу не працюють. Пошук фінансування є поточним пріоритетом для 41% бізнесу» [3];

- «Індекс активності бізнесу UBI (Ukrainian Business Index) станом на січень 2024 року становить 37,3 (зі 100 можливих). Значення індексу свідчить про втому бізнесу від невизначеності й стагнації ситуації на ринку. Бізнес указує на негативні фактори, які заважають відновленню та розвитку підприємницької діяльності: непрогнозованість розвитку ситуації та дій держави, відсутність достатньої кількості платоспроможних клієнтів, посилення тиску силовиків та органів контролю, брак кваліфікованої робочої сили, фактичну відсутність доступу до фінансового ресурсу для поповнення обігових коштів і реалізації проєктів розвитку. Серед пріоритетних реформ бізнес виокремлює боротьбу з

корупцією, податкову та судову реформу, покращення доступу до фінансових ресурсів» [4].

Отже, системи управління й регулювання інвестиційної діяльності організацій на засадах сталого розвитку вимагають вдосконалення. Це уможливить отримання таких переваг:

- здійснення структурних змін в економіці, оскільки «пожвавлення інвестиційної діяльності є одним із основних факторів реформування національних економік для досягнення ними структурних перетворень. Оскільки поточні завдання пов'язані із оновленням основних засобів та покращенням якісних показників інноваційного розвитку на мікро- та макро- рівнях, економічне зростання не можливо досягти без ефективного залучення інвестиційних ресурсів» [5];

- реалізація «інноваційної моделі економічного розвитку, пов'язаної з розвитком науки; сучасних наукоємних високотехнологічних галузей (інформаційні технології тощо); прогресивних ресурсозберігаючих технологій і технічних засобів у промисловості, транспорті і побуті; ефективних безвідходних технологій, технологічних рішень та обладнання для очищення промислових стоків і викидів» [6];

- оновлення соціальної й екологічної інфраструктур, адже сьогодні, наприклад, і далі спостерігаємо «брак інвестицій у промисловість та інфраструктуру управління відходами» [7], а тому необхідною є «розбудова інфраструктури управління відходами відповідно до стандартів ЄС, що забезпечить не менше 40% переробки відходів» [7];

- розширення організаціями переліку пропонованих для юридичних і фізичних осіб послуг і покращення їх якості;

- реалізацію організаціями різних типів проектної і програмної діяльності тощо.

До прикладу, у джерелі [8] знаходимо тезу такого змісту: «проекти та програми є важливими інструментами, що використовуються у реалізації стратегічних планів приватних або публічних організацій. Проекти головним чином здійснюються у бізнесовому, державному та громадському секторах» [8]. «Програма – це комплекс заходів та проектів, об'єднаних для досягнення певних стратегічних

переваг» [9]. «Іншими словами, програма являє собою групу проектів, спрямованих на отримання вигод, які не можуть бути досягнуті окремими проектами» [8].

Отже, досягнення мети державного регулювання інвестиційної діяльності розкривається через здійснення різних видів політик. Інструментом для цього є реалізація проектів, державних та регіональних програм розвитку, які вимагають відповідних інвестиційних ресурсів, адже «уряди традиційно неефективні у розробці національних проектів або навіть програм, якщо вони реалізуються як прості плани дій, без додаткових асигнувань» [8].

Список використаної літератури:

1. Кривокульська, Н. Інвестиційна діяльність як напрям реалізації державної політики сталого розвитку [Текст] / Наталія Кривокульська, Ігор Вонс // *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. 2023. Вип. 28. С. 72-79.
2. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 року № 1560-ХІІ (редакція від 10.10.2022 року). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
3. Регіональні результати дослідження стану та потреб бізнесу в умовах війни. URL: <https://business.diia.gov.ua/analytics/research/rehionalni-rezultaty-doslidzhennia-stanu-ta-potreb-biznesu-v-umovakh-viiny>
4. Дослідження стану бізнесу в Україні (грудень 2023 – січень 2024). URL: <https://business.diia.gov.ua/analytics/research/stan-ta-potreby-biznesu-v-umovakh-viiny-rezultaty-doslidzhennia-v-sichni-2024>
5. Легкоступ, І., & Саїнчук, Н. (2022). Сучасний стан інвестиційної діяльності в Україні: вітчизняний та міжнародний аспекти. *Економіка та суспільство*, (46). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-56>
6. Інтеграція екологічної політики в усі сфери суспільного та економічного життя – запорука сталого розвитку України. URL: <https://sd4ua.org/integratsiya/>
7. План відновлення. Комітет № 2. Група «Екологічна безпека». URL: https://mepr.gov.ua/wp-content/uploads/2022/11/Ekobezpeka_Plan-vidnovlennya.docx&ved=2ahUKewiU9rKuwtWMAxWWLBAIHWP_PRgQFnoECBUQAQ&usq=AOvVaw2cVxOn7-f9k1GWo-M49H85
8. Олійник Р. Ю. Проектний менеджмент: особливості ключових концептів та застосування у публічному секторі. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2019/tom_2/24.pdf
9. Turner J., Simister S. The grower handbook of project management. 2004. P. 110–210.